Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U002469

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-05-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаповаленко Євгеній Юрійович
2. Shapovalenko Yevhen

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.01

Назва наукової спеціальності: Історія України

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-05-2018

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д.Ушинського

Код за ЄДРПОУ: 02139222

Місцезнаходження: вулиця. Слобідська, 83, м. Чернігів, Чернігівський р-н., Чернігівська обл., 14021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 79.053.01

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02125674

Місцезнаходження: вул. Гетьмана Полуботка, 53, м. Чернігів, Чернігівський р-н., Чернігівська обл., 14000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02125674

Місцезнаходження: вул. Гетьмана Полуботка, 53, м. Чернігів, Чернігівський р-н., Чернігівська обл., 14000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Повсякденне життя сільського населення Чернігівщини в роки окупації (1941–1943 рр.)

2. Everyday life of the rural population of Chernihiv region during the occupation (1941-1943)

Реферат/анотація:

1. У дисертації на підставі документальних та усних джерел, значну частину яких уперше було запроваджено до наукового обігу, комплексно досліджено повсякденне життя мешканців сіл Чернігівської області у 1941–1943 рр. Схарактеризовано настрої населення у перші місяці війни та зміни, які відбулися у життєдіяльності селян напередодні та під час окупації Чернігівщини у серпні-вересні 1941 р. Впродовж 1941–1943 рр. населення області скоротилося внаслідок репресивних заходів окупантів, а також примусове вивезення селян на роботу до Німеччини. З'ясовано, що основними причинами співпраці селян з окупантами, стали образи, завдані радянською владою мешканцям сіл та їхнім родичам, невіра у перемогу над ворогом й намагання покращити умови життя в нових реаліях, а також непереборні обставини – примус,

шантаж, які застосовували нацисти аби схилити до співпраці осіб, які себе ском-прометували. Встановлено, що ставлення сільського населення до окупантів було нега-тивним, а взаємини з тими, хто співпрацював з нацистами, складались неоднозначно. Іс-тотний вплив на настрої селян справляла німецька пропаганда, яка активно поширюва-лась через газети та радіо, які контролювались окупаційною владою. Каналом альтерна-тивної інформації стали партизанські загони та підпільні групи, які поширювали зведен-ня Радінформбюро та радянську пресу, що стримувало моральну деградацію селян. Встановлено, що у роки окупації забезпечення сільського населення Чернігів-щини товарами повсякденного вжитку ускладнилось через фактичне згортання торгі-влі. А відтак, життєво важливими для селян став обмін товарами. Брак необхідних то-варів зумовив відродження ремесла та промислів. З'ясовано, що сільськогосподарська праця, як і раніше, була основним змістом буття сільського населення Чернігівщини в роки війни. Кількість шкіл у сільській місцевості значно скоротилась, а неможливість відві-дувати школи дітьми через їх активне залучення до робіт по господарству, брак одягу тощо призвели до згортання освіти на селі. Загострення релігійних почуттів у складних життєвих обставинах знаходило підтримку збоку нацистів з кон'юнктурних міркувань і принагідно нехтувалося. Заходи окупаційної влади зі збереження здоров'я населення реалізовувались настільки, наскільки це було потрібно для підтримки у його здатності працювати, а також обмеження негативного впливу на боєздатність німецької армії. За відсутності ліків та лікарів, селяни лікувалися переважно засобами народної медицини. Ключові слова: Чернігівщина, Друга світова війна, матриця повсякденності, повсякденне життя, повсякденні практики, селяни, окупаційний режим, новий поря-док, стратегії виживання, партизани, колаборанти.

2. In the thesis, based on documentary and oral sources, most of which was first intro-duced in the scientific turnover, the everyday life of rural residents of Chernihiv region in 1941–1943 is comprehensively studied. Mood of the population in the first months of the war and changes that have occurred in the life of the peasants before and during the occupation of Chernihiv region in August–September 1941 were characterized. During 1941–1943 the population of the region has de-creased because of the repressive measures of the occupants, as well as through the forced re-moval of peasants to work in Germany. It was clarified that the main reasons, that motivated the local population to cooperate with the invaders, were the insults done by the Soviet power to the peasants and their relatives, lack of faith in the victory over the enemy and attempts to improve conditions of life in the new reality, and insurmountable circumstances – coercion, blackmail, used by the Nazis to persuade the people that compromised themselves. It was found, that the ratio of rural population to the occupiers was negative and the relationships with those, who collaborated with the Nazis, were ambiguous. Significant impact on the peas-ants' mood produced the German propaganda, which was actively spread via newspapers and radio, which were under control of the occupation authorities. Alternative channels of infor-mation were the partisan and underground groups, which distributed Radinformburo digests and Soviet newspapers that restrained the moral degradation of the peasants. It was set, that during the occupation period providing the rural population of Chernihiv region with goods of daily consumption was complicated because of actual curtailment of trade. Therefore, the exchange of goods became vital for peasants. The lack of necessary goods led to the revival of crafts and trades. It is found that agricultural labor, as before, was the main con-tent of life of the rural population of Chernihiv oblast during the war. The number of schools in the countryside decreased significantly, and the inability for children to visit school through their active involvement in the work on the farm, lack of cloth-ing etc. resulted in the curtailment of education in the village. The occupiers supported exacer-bation of religious feelings in difficult circumstances due to political reasons and simultaneously they neglected them. The activities of the occupation authorities for the preservation of public health was being implemented to the extent needed to maintain the ability of population to work and in order to limit the negative impact on the combat capability of the German army. Because of absence of drugs and doctors, peasants were treated mainly by means of traditional medicine. Key words: Chernihiv region, World War II, the matrix of everyday life, everyday life, everyday practices, farmers, the occupation regime, the new order, survival strategies, partisans, collaborators.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Острянко Андрій Миколайович
2. Ostrianko Andrii

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яшан Оксана Олексіївна
2. Yashan Oksana

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потильчак Олександр Валентинович

2. Potykchak Oleksandr

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Дятлов Володимир Олександрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Дятлов Володимир Олександрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.